

Protokoll 3/2025

fört vid Äldrenämndens sammanträde tisdagen den 25 mars 2025 kl. 16:50-17:00, Älvsjö Stationsgata 21, plan 2, rum 270

Ledamöter

Robert Mjörnberg (V) Ordförande
Nike Örbrink (KD) Vice ordförande
Vivianne Gunnarsson (MP)
Hugo Laigar (M)
Anette Hellström (M)
Liliane Åkerlund (SD)
Thomas Wihlman (C)
Sven Britton (S)
Gabriel Rindborg (S) ersätter Norma Aranda de Gutiérrez (S)
Linda Agetoft (S) ersätter Britten Lagerkvist Tranströmer (S)
Felix Finnveden (S)
Margita Jacobsson (L)
Inger Gretzer Qvick (V)

Ersättare

Paul Bodén (S)
Ulrika Palm (S)
Magnus Ivarsson (V)
Rebekka Dominique (MP)
Niklas Sandstedt (M)
Basu Alam (M)
Åke Nordström (SD)
Rosie Rothstein (L)
Malin Frick (C)

Övriga närvarande

Ulrika Lindhe Nämndsekreterare
Karin Bülow Förvaltningschef
Jonna Hermansson Avdelningschef
Carl Smitterberg Enhetschef
Marcus Björk Borgarrådssekreterare

Datum för justering

2025-03-28

Paragraf

§§1-12, §§14-20

Sekreterare

Ulrika Lindhe

**§ 1
Närvarande****Beslut**

Närvaro tas och fastställs i enlighet med sida 1 av protokollet.

§ 2
Val av justerare

Beslut

Äldrenämnden utser vice ordförande Nike Örbrink (KD) att justera protokollet jämte ordförande Robert Mjörnberg (V).

Protokollet justeras fredagen den 28 mars 2025.

§ 3

**Anmälan av protokollsjustering från äldrenämnden den
18 februari 2025**

ALD 2025/68

Beslut

Äldrenämnden lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2025/68-5 Signerat protokoll ÄN 2025-02-18

§ 4

Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

Beslut

Äldrenämnden fastställer den utsända föredragningslistan.

Inga övriga frågor anmäls.

§ 5**Inkomna skrivelser från nämndens ledamöter och ersättare**

Hugo Laigar m.fl. (M) lämnar in skrivelse med rubriken "Munhälsa och tandvård", diarienummer ALD 2025/160.

Liliane Åkerlund (SD) lämnar in skrivelse med rubriken "Krav på utevistelse på samtliga äldreboenden", diarienummer ALD 2025/161.

Beslut

Äldrenämnden beslutar att överlämna skrivelserna till förvaltningen för beredning.

Förslag till beslut

Ordförande Robert Mjörnberg (V) föreslår att skrivelserna överlämnas till förvaltningen för beredning.

Beslutsgång

Ordförande Robert Mjörnberg (V) finner att nämnden beslutar att överlämna skrivelserna till förvaltningen för beredning.

Äldrenämnden 25 mars 2025

Hugo Laigar m.fl (M)

Skrivelse om munhälsa och tandvård

Tandvård är en fråga som styrs av regionerna först och främst och det är deras uppgift att erbjuda en god tandvård åt befolkningen. En god munhälsa spelar dock en stor roll för livsaktiviteten generellt och så även för omsorgstagare som staden har en omsorg för.

Även om staden inte har det formella ansvaret för tandvården ser vi moderater att det finns behov av att underlätta och skapa förutsättningar för stadens seniorer att ta hand om sin munhälsa.

Med anledning av ovanstående ställer Moderaterna följande frågor:

- Hur arbetar staden för att äldres munhälsa och tandvård ska förbättras?
- Hur fungerar samarbetet med regionen rörande munhälsa och tandvård inom stadens vård- och omsorgsboenden samt hemtjänst?

Äldrenämnden
2025-03-25

Krav på möjlighet att vistas i en tillgänglig utemiljö för alla äldreboenden

Många äldre i äldreomsorgen upplever begränsad möjlighet till att vara utomhus. Vilket påverkar deras psykiska och fysiska välbefinnande. Den upplevelsen får även stöd av Socialstyrelsens kartläggning *Öppna jämförelser av hemtjänst och särskilt boende*. Att som äldre kunna vistas utomhus har bland annat visats av forskning att minska stress och oro, förbättra både fysiskt och psykiskt mående, sänka puls och blodtryck, förbättra sönmönster och sömn, minska behovet av medicinering, motverka demenssymtom och minska risken för fallolyckor. Det finns riktlinjer för hur länge barn skall vara ute varje dag och intagna på fängelser har rätt till daglig utevistelse. Men för äldre personer som är i offentligas försorg finns ingen sådan rätt – det finns ingen rätt att vara ute varje dag eller ens varje vecka.

Vi har vid olika tillfällen gjort platsbesök på flera äldreboenden. Vi tycker att alla boenden, även de som är rullstolsburna, skall ha möjlighet att vistas i en tillgänglig utemiljö. Vi har i detta avseende sett bra boenden och mindre bra boenden. Ett boende som vi besökte hade fått flera utmärkelser för sin verksamhet.

Många talade om att det fanns möjlighet att ta sig ut i centrum där det finns caféer och butiker och parker att promenera i. Men sådana uteaktiviteter krävde medföljande personal, som i flera fall är en bristvara. Ett annat problem som framkommit är att vissa trösklar och andra fysiska hinder skapar svårigheter i tillgängligheten för utevistelse.

På vissa ställen hade de en stor matsal utan fönster, ingen uteplats för individuella besök och inga balkonger på lägenheterna. Här upplevde man en stark känsla av instängdhet och isolering. Det är inte rimligt att våra äldre som byggt vårt samhälle starkare och på ålderns höst behöver flytta till omsorgs- eller specialboende, ges sämre möjligheter till utevistelse än de gängkriminella som raserar samma välfärdssamhälle.

Mot bakgrund av detta föreslår vi att:

1. Äldreförvaltningen ska verka för att det ska finnas krav på möjlighet att vistas i en tillgänglig utemiljö i de upphandlingar som rör äldreboenden.
2. Äldreförvaltningen inventerar samtliga äldre- och specialboenden i Stockholms stad med syfte att undersöka om kravet på möjlighet att vistas i en tillgänglig utemiljö är uppfyllt.
3. Äldreförvaltningen ska verka för att de befintliga äldreboendena inom stadens verksamheter möter samma krav på möjlighet att vistas i en tillgänglig utemiljö om så inte är fallet.

Liliane Åkerlund (SD)

Åke Nordström (SD)

§ 6 Äldredirektörens information

Äldredirektör Karin Bülow informerar om att:

- Äldreförvaltningen har anmält deltagande till Järvaveckan, där har förvaltningen inte tidigare deltagit. Fokus för förvaltningens deltagande kommer vara kompetensförsörjning och att berätta om äldreomsorgen som arbetsgivare. Utöver det kommer det att finnas information om vilka insatser som erbjuds.
- Förvaltningen samordnar stadens deltagande i ett forskningsprojekt vid Digital Futures (ett forskningscenter vid KTH som staden medfinansierar) där man ska studera Social-AI. Projektet kommer bjuda in seniorer via öppna träffpunkter för att i steg 1 delta i att träna en AI och i steg 2 testa funktionerna hos Social-AI som samtalsledare.
- Förvaltningen har startat upp arbete kring de stadsgemensamma uppdragen om Sammanhållen stad och arbete med stadens Fokusområden, bland annat genom deltagande i berörda stadsdelsförvaltningars workshops.

§ 7 Äldreomsorgens årsrapport 2024

ALD 2025/88

Beslut

Äldrenämnden godkänner rapporten.

Äldrenämnden överlämnar rapporten till kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna för kännedom.

Särskilt uttalande

Vice ordförande Nike Örbrink (KD) lämnar ett särskilt uttalande.

Hugo Laigar (M) och Anette Hellström (M) lämnar ett särskilt uttalande.

Margita Jacobsson (L) lämnar ett särskilt uttalande.

Thomas Wihlman (C) lämnar ett särskilt uttalande.

Förslag till beslut

Ordförande Robert Mjörnberg (V) föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordförande Robert Mjörnberg (V) konstaterar att det finns ett förslag till beslut och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Äldrenämnden ansvarar bland annat för stadsövergripande utvecklingsfrågor inom äldreomsorgen i Stockholms stad. I uppdraget ingår att årligen ta fram en stadsövergripande rapport för verksamhetsområdet i syfte att ge en samlad bild av äldreomsorgen. Årsrapporten används som underlag i det kontinuerliga utvecklingsarbetet för en likvärdig äldreomsorg av god kvalitet. Årsrapporten 2024 är den åttonde upplagan. Rapporten innehåller övergripande statistik om den äldre befolkningen i Stockholm, äldreomsorgens insatser och volym, resultat från olika uppföljningar som genomförts under 2024.

Handlingar i ärendet

- ALD 2025/88-1 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande - Äldreomsorgens årsrapport 2024
- ALD 2025/88-1.1 Bilaga 1. Äldreomsorgens årsrapport 2024

Äldrenämnden 25 mars 2025

Ärende 7

Dnr ALD 2025/88

Äldreomsorgens årsrapport 2024

Nike Örbrink (KD)

Särskilt uttalande

Kristdemokraterna noterar att valfriheten minskar i vänsterstyrets Stockholm. När den blågröna majoriteten lämnade över 2022 kunde den enskilde i staden i genomsnitt välja mellan 31 olika hemtjänstutförare. År 2024 hade den siffran minskat till 24 stycken, en dramatisk minskning. Jämfört med året innan har antalet valbara hemtjänstutförare minskat i samtliga stadsdelsförvaltningar, en tydlig konsekvens av den låga uppräknings av hemtjänstpengen från vänsterstyret. För att värna valfriheten och de ekonomiska förutsättningarna för verksamheterna under inflationstider, har Kristdemokraterna därför satsat mer än vänsterstyret i varje budget på att höja hemtjänstpengen. Det är beklagligt att Stockholms äldre nu får lida till följd av vänsterstyrets ideologiskt motiverade ambition att svälta ut privata aktörer och minska valfriheten.

Av äldreomsorgens årsrapport framgår att bara hälften av de som svarade på medborgarenkäten 2023 att de kände till stadens aktivitetscenter för seniorer. Denna siffra är alldeles för låg och staden måste intensifiera sitt kommunikationsarbete så att fler blir varse om stadens aktivitetscenter. Vi noterar även en viss problematik kring gemensamma aktiviteter och inkluderande sammanhang för personer med olika typer och grad av funktionsnedsättning. Dagens träffpunkter och öppna mötesplatser för äldre förutsätter en självständighet som i praktiken innebär att personer med vissa funktionsnedsättningar har svårt att ta del av arrangemangen. Staden måste säkerställa att alla äldre med funktionsnedsättningar får rätt till sociala sammanhang, för att motverka ofrivillig ensamhet. Vi hoppas att stadens fortsatta arbete med frågan bär frukt.

Vi vill fortsatt framhålla att heltid som norm inte får innebära ett förbud mot deltid, vilket ligger i farans riktning med vänsterstyrets ideologiska skygglappar. En norm tillåter undantag och stadens personalpolitik måste tillåta viss flexibilitet, dels utifrån verksamheternas skiftande behov men också utifrån arbetstagares behov. Det är viktigt att tjänster som i praktiken utgör deltid inte blir artificiella heltidstjänster till följd av politiska beslut. Vi ser en fortsatt risk i att rekryteringar som hade kunnat bidra positivt till en verksamhets kvalitet uteblir med vänstermajoritetens politik. Äldreomsorgens årsrapport ger också vid handen att antalet arbetade timmar utförda av timavlönad personal inom hemtjänst och vård- och omsorgsboenden i kommunal regi ökat under 2024 jämfört med 2023. Vänstermajoritetens ideologiska ambitioner tycks således rimma illa med verkligheten ute i verksamheterna.

I Stockholms stad träffade en person med hemtjänst i genomsnitt tolv olika personer från hemtjänsten under en 14-dagarsperiod år 2024. Detta är en alldeles för hög siffra och vi noterar också de stora skillnaderna som finns inom staden. Från hemtjänst i privat regi i Järva med ett genomsnitt på cirka åtta personer, till hemtjänst i kommunal regi i Hässelby-Vällingby på drygt 15 personer under en 14-dagarsperiod. Vi noterar även att privata utförare har bättre kontinuitet än kommunala utförare (11,6 respektive 13).

I januari 2025 trädde ett reviderat förfrågningsunderlag för vård- och omsorgsboenden i kraft. I detta finns ett höjt krav på att 70 procent av stadens inköpta livsmedel ska vara ekologiskt i antal kronor mätt. Kristdemokraterna motsätter sig att ekologiska varor ska väljas i så stor utsträckning som möjligt vid livsmedelsinköp. En studie från Sveriges lantbruksuniversitet visade så sent som förra året att klimatpåverkan är ungefär lika stor för både konventionellt och ekologiskt jordbruk. Samtidigt ger ekologiskt jordbruk betydligt mindre skördar, så till den grad att om resten av världen tagit efter det som vänsterstyret i Stockholm förespråkar hade världen drabbats av svår svält. Detta är oansvarigt, inte minst i ljuset av kriget i Ukraina, som tillsammans med Ryssland står för odlandet av en fjärdedel av allt vete i världen. En redan pressad global livsmedelssituation förvärras ytterligare av vänsterstyrets populistiska ”klimatpolitik”. Ett bättre grepp hade varit att ställa krav på att maten ska vara svenskproducerad, i syfte att öka den svenska livsmedelsberedskapen i en tid då det pågår ett krig i Europa. Vänsterstyrets ambitioner för livsmedelsinköp rimmar synnerligen illa med ambitionen att stärka svensk beredskap.

Äldrenämnden 25 mars 2025

Ärende 7

Dnr: ALD 2025/88

Äldreomsorgens årsrapport 2024

Hugo Laigar m.fl. (M)

Särskilt uttalande

Vi moderater vill först och främst tacka förvaltningen för ett välskrivet ärende som ger en bra överblick över arbetet och statusen i Stockholms stads äldreomsorg.

I grund och botten finns det dock en ideologiskt motiverad utveckling i stadens omsorg som hindrar Stockholm från att leverera omsorg på så hög nivå som möjligt. Exempelvis rör det kravet på heltid, elbilar och miljökrav på maten som är kostnadsdrivande utan att ge nytta för omsorgstagarna. Samt försöken att tränga undan de aktörer som vill bidra till en bra omsorg, men råkar vara privata i sin driftsform.

Rörande kravet på heltid har vi moderater tidigare påpekat problematiken och det är uppenbart att majoriteten inte ser på denna fråga med klarhet, dessutom kan det ifrågasättas om stadens kommunala verksamheter lever upp till kraven som ställs på andra. Vad det gäller elbilar och maten har vi också uttryckt att det måste vara kvaliteten som står i första rummet, inte alternativa politiska mål vars konsekvenser kan drabba de som är i behov av stadens omsorg.

Moderaterna vill att staden ska välkomna alla som vill bidra till en god äldreomsorg. Driftsform ska inte påverka detta och kostnadsdrivande särkrav ska undvikas om dessa inte ger nytta för omsorgstagarna. Vi ser behovet av att fler bidrar i utvecklingen av Stockholms äldreomsorg, för staden klarar inte detta ensamt.

Äldrenämnden 25 mars 2025

Ärende 7

Dnr: ALD 2025/88

Äldreomsorgens årsrapport 2024

Margita Jacobsson (L)

Särskilt uttalande

Äldreomsorgens årsrapport 2024 ger en viktig översikt över utvecklingen inom äldreomsorgen i Stockholm. Vi i Liberalerna vill särskilt lyfta servicehusens situation, då vi är det parti som tydligast värnar denna boendeform.

Årsrapporten visar att antalet beslut om servicehus minskade med 32 under 2024, samtidigt som andelen avslag ökade. Avslagen beror ofta på att den sökande anses kunna få sitt behov tillgodosett genom hemtjänst eller dagverksamhet. Vi ser detta som en utveckling där servicehusen aktivt nedprioriteras. Det blir tydligt när rapporten å ena sidan konstaterar att efterfrågan på servicehus minskar, men å andra sidan visar att köerna till servicehus, särskilt i innerstaden, är långa. Vi ser en risk att det ökade antalet avslag bidrar till en bild av minskad efterfrågan, vilket i sin tur används som argument för att avveckla fler servicehus.

Vi ser också ett tydligt förbättringsområde i stadens aktivitetscenter för seniorer. Endast 20 procent av de äldre känner till dessa verksamheter, vilket är alldeles för lågt. Här krävs en kraftfull informationsinsats för att fler ska kunna ta del av de aktiviteter som erbjuds.

Även delaktigheten i planerade insatser samt möjligheten till utevistelser är områden där omsorgstagarna fortfarande anser att det finns brister. Kontinuiteten inom hemtjänsten är en annan stor utmaning – fortfarande möter äldre i genomsnitt 12 olika personer under en 14-dagarsperiod. Vi ser att situationen är något bättre inom privat verksamhet, men oavsett driftsform måste staden arbeta mer aktivt för att förbättra detta.

Slutligen vill vi lyfta behovet av bättre stöd till anhöriga. I dagsläget kan en anhörig få avlastning motsvarande 16 timmar per månad – vilket innebär en knapp halvtimme per dag. Anhöriga gör ett otroligt arbete och möjligheten till stöd måste förbättras. Dagverksamhet kan vara en lösning, men om den äldre inte kan ta sig dit bör det finnas flexibilitet att omvandla de timmarna till utökad avlastning i hemmet.

2025-03-25

Äldreomsorgens
årsrapport (DNR ALD
2025/88

Ärende 7

Thomas Wihlman (C)

Särskilt uttalande

Det är ett omfattande arbete som varje år läggs ned på äldreomsorgens årsrapport och vi uppskattar de ambitioner som ligger bakom.

Vi menar dock att det fortfarande finns möjligheter att utveckla rapporten. Till exempel genom att rapporternas olika delar redovisas med ett längre tidsperspektiv som möjliggör att följa utvecklingen lättare. Vi skulle också välkomna en tydligare redovisning av resultat och eventuella rekommendationer framåt. Med det sagt så vill vi betona att vi uppskattar både det nu nedlagda arbetet och ser fram emot ett fortsatt utvecklingsarbete.

§ 8**Redovisning av ej verkställda beslut för 2024**

ALD 2024/181

Beslut

Äldrenämnden överlämnar anmälan med sammanställning av stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut för kvartal 4 år 2024 till kommunfullmäktige.

Förslag till beslut

Ordförande Robert Mjörnberg (V) föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordförande Robert Mjörnberg (V) konstaterar att det finns ett förslag till beslut och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

I enlighet med socialtjänstlagen är kommunerna skyldiga att kvartalsvis rapportera alla gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § SoL som inte verkställts inom tre månader. Rapporteringen sker till tillsynsmyndigheten Inspektionen för vård och omsorg (IVO) samt till kommunens revisorer.

I ärendet redovisas de 312 beslut som stadsdelsnämnderna rapporterat till IVO, revisionskontoret och äldreförvaltningen avseende kvartal 4, år 2024. Redovisningen omfattar 198 beslut som vid kvartalets slut fortsatt är ej verkställda, 84 beslut har verkställts och 30 beslut har avslutats under perioden.

Majoriteten, 92 procent, av besluten som är fortsatt ej verkställda avsåg beslut där den enskilde tackat nej till erbjudanden om plats, främst beroende på att den enskilde inte vill flytta till ett boende i dagsläget. Främsta orsaken till att beslut har avslutats var att den enskilde återtagit sin ansökan.

Handlingar i ärendet

- ALD 2024/181-9 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande - Redovisning av ej verkställda beslut för 2024
- ALD 2024/181-9.1 Bilaga 1. Ej verkställda beslut 2024

§ 9**Ansökan om medel Matlyftet 2025**

ALD 2024/423

Beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag på fördelning av medel motsvarande 10,2 miljoner kronor från Matlyftet 2025. Äldrenämnden beslutar att delegera till äldredirektören att besluta om eventuell omfördelning av medel som inte rekvireras.

Särskilt uttalande

Hugo Laigar (M) och Anette Hellström (M) lämnar ett särskilt uttalande.

Margita Jacobsson (L) lämnar ett särskilt uttalande.

Thomas Wihlman (C) lämnar ett särskilt uttalande.

Förslag till beslut

Ordförande Robert Mjörnberg (V) föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordförande Robert Mjörnberg (V) konstaterar att det finns ett förslag till beslut och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Äldreförvaltningen har fått i uppdrag att fördela medel från Matlyftet för 2025 vars syfte är att motverka undernäring och social isolering. Medel att fördela till stadsdelsförvaltningarna är 10,2 mnkr.

Förvaltningen föreslår att fördelning av medel för Matlyftet 2025 sker till samtliga stadsdelsförvaltningar utifrån antalet anställda i egen regi. Skälet är att uppnå en mer jämlik fördelning av medel samt att följa det politiska uppdraget att minska stadens administration.

Handlingar i ärendet

- ALD 2024/423-1 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande - Fördelning om medel för Matlyftet 2025
- ALD 2024/423-1.1 Bilaga 1. Uppföljning av matlyftet 2024

Äldrenämnden 25 mars 2025

Ärende 9

Dnr: ALD 2024/423

Fördelning av medel från Matlyftet 2025

Hugo Laigar m.fl. (M)

Särskilt uttalande

Vi moderater välkomnar initiativ och satsningar som ser kostens centrala roll i ett hälsosamt liv. Det är också bra att majoriteten fortsätter det som den grönbå majoriteten under förra mandatperioden lanserade. När aptiten minskar ökar risken för undernäring och att motverka detta är en central del i stadens omsorg. Att måltider är en lika självklar samlingsplats för människor idag som förr går inte att understryka nog, det kan också minska ofrivillig ensamhet och spelar därmed en stor roll för den psykiska hälsan.

Vad vi förstår från förvaltningen och andra ärenden nämnden har behandlat är att det inte alltid god och näringsrik mat som står högst upp på agendan, givet de långtgående miljökrav som finns. För oss står kvaliteten generellt alltid i centrum och detsamma gäller mat och måltider.

Äldrenämnden 25 mars 2025

Ärende 9

Dnr: ALD 2024/423

Ansökan om medel Matlyftet 2025

Margita Jacobsson (L)

Särskilt uttalande

Matlyftet är en viktig satsning för att motverka undernäring och social isolering bland stadens alla äldre oavsett i vilken stadsdel de bor. Syftet med dessa medel är att förbättra livskvaliteten för personer över 65 år, inte att anpassa fördelningen utifrån antalet anställda i kommunal regi.

Liberalerna anser att fördelningen av medlen bör utgå från befolkningsunderlaget av personer över 65 år i respektive stadsdel snarare än antalet anställda i den kommunala omsorgen. Den föreslagna fördelningsmodellen riskerar att missgynna stadsdelar där en större andel av omsorgen bedrivs av privata utförare, vilket leder till en orättvis fördelning av resurser.

För oss är det självklart att Matlyftets medel ska fördelas på ett sätt som bäst gynnar de äldre i Stockholm, oavsett vem som är utförare av omsorgen. Därför motsätter vi oss förvaltningens föreslagna fördelningsmodell och förespråkar en modell baserad på antalet invånare över 65 år i varje stadsdel.

2025-03-25

Ansökan om medel
Matlyftet 2025

Ärende 9

Thomas Wihlman (C)

Särskilt uttalande

Att Stockholms stad vill bidra till friska medborgare och ett hållbart Stockholm, är något som centerpartiet också instämmer i. Mat och måltider är en viktig del av dagen, för välmåendet och den sociala aspekten. Gemenskap vid måltider bidrar till känslan av social tillhörighet och kan bidra till att minska isolering, och är en viktig aspekt i att Matlyftet finns och används väl.

Centerpartiet är mycket positiva till Matlyftet. Vi skulle gärna se fler effekter eller få en tydligare redovisning av hur medel använts och upplevts. Det senare genom enkla enkäter i samband med aktiviteterna, så att deltagarna bättre kommer ihåg dessa och sin upplevelse. Syftet med Matlyftet är att förebygga undernäring och ofrivillig ensamhet bland äldre. Även om många av aktiviteterna som anordnas under Matlyftet är mycket uppskattade så finns det ändå anledning att utvärdera dessa ytterligare för att säkerställa att de också leder till önskad effekt. På så sätt kan stadsdelarna lära av varandra, och fokusera på det som bevisligen gör skillnad.

Vidare anser vi att medel bör delas upp utifrån antal äldre som ska få nytta av medlen och inte antalet anställda som berörs. Med det sagt så vill vi betona att vi uppskattar både det nu nedlagda arbetet och ser fram emot ett fortsatt utvecklingsarbete.

**§ 10
Arbetskor inom äldreomsorgen**

ALD 2025/21

Beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag på hur förvaltningen kommer arbeta med införande av arbetskor inom äldreomsorgen.

Särskilt uttalande

Hugo Laigar (M) och Anette Hellström (M) lämnar ett särskilt uttalande.

Thomas Wihlman (C) lämnar ett särskilt uttalande.

Förslag till beslut

Ordförande Robert Mjörnberg (V) föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Vice ordförande Nike Örbrink (KD) föreslår att nämnden beslutar enligt förslaget från Kristdemokraterna.

Beslutsgång

Ordförande Robert Mjörnberg (V) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

I Stockholms stads budget för 2025 fick äldrenämnden i uppdrag att samordna införandet av arbetskor inom äldreomsorgen för privata utförare och utförare i egen regi.

Förvaltningen har påbörjat arbetet med att utforma en modell för hantering av arbetskor inom äldreomsorgen. Det är tre alternativ som utkristalliserat sig som möjliga att genomföra:

Direktutbetalning till varje medarbetare, upphandling av arbetskor eller att medarbetaren själv köper skor som denne anser vara lämpliga att använda i arbetet. Kvitto lämnas till arbetsgivaren och medarbetaren ersätts för utlägget. Ett system som har likheter med nuvarande system som gäller för friskvård.

Förvaltningen kommer att arbeta vidare med alternativet att upphandla arbetskor.

Äldrenämnden 25 mars 2025

Ärende 10

Dnr: ALD 2025/21

Arbetskor inom äldreomsorgen

Nike Örbrink (KD)

Förslag till beslut:

1. Att avslå förvaltningens förslag
2. Att därutöver anföra följande

Kristdemokraterna ställer sig negativa till införandet av arbetskor i Stockholms stad. Detta till förmån för mer generella förbättringar snarare än detaljregleringar. Till att börja med hade man kunnat satsa på att minska arbetsgrupperna, något som vi vet har positiva effekter för arbetsmiljön. Vi ställer oss även negativa till att vänsterstyret väljer att gå vidare med modellen att upphandla arbetskor, snarare än någon av de andra av förvaltningen föreslagna. Upphandlingsmodellen riskerar att minska valfriheten och öka den administrativa bördan, vilken i sin tur riskerar att ta resurser från satsningen. Att utforma satsningen enligt friskvårdsbidragsmodellen tror vi hade varit mer kostnadseffektivt och värnat valfriheten.

Vi finner det också anmärkningsvärt att vänsterstyret valt att budgetera under den förväntade kostnaden för privata aktörer. Förvaltningen konstaterar att om alla privata aktörer utnyttjar möjligheten till arbetskor överskrider budget med 0,6 miljoner kronor, vilket skulle kräva att äldrenämnden behöver äska för merkostnader i tertiärrapport 2. Detta ser vi som en del i det återkommande mönstret där vänsterstyret försöker röka ut privata aktörer genom att löpande underbudgetera. Ideologi tycks trumfa kvalitet i socialdemokraternas Stockholm.

Äldrenämnden 25 mars 2025

Ärende 10

Dnr: ALD 2024/21

Arbetskor inom äldreomsorgen

Hugo Laigar m.fl. (M)

Särskilt uttalande

Som framgår av Moderaternas budgetförslag föredrog vi satsningar på kompetensutveckling som stärker verksamheten i hela staden i stället för inköp av skor. Tyvärr valde majoriteten att köpa skor, något som inte är bestående eller långsiktigt. Det ser för oss ut som att kohandel i budgetförhandlingarna fick gå före en stärkt omsorg i Stockholm, vilket är beklagligt. Något som stärker denna bild är vad förvaltningen redogör för i sitt tjänsteutlåtande. I nämnda utlåtande pekar man även på att budgeterade medel från vänstermajoriteten inte räcker till samt att genomförandet kan dra ut på tiden.

Att sätta upp en administration runt budgetuppdraget och genomföra inköpet på bästa möjliga vis måste också tas i beaktning vid insatser som staden genomför, och detta beslut verkar inte vara genomtänkt. I övrigt hänvisar vill till moderaternas budgetreservation ”Budget 2025 för Stockholms stad och inriktning för 2026–2027 samt ägardirektiv 2025–2027 för koncernen Stockholms Stadshus AB”.

2025-03-25

Arbetskor inom
äldreomsorgen

Ärende 10

Thomas Wihlman (C)

Särskilt uttalande

Centerpartiet ställer sig bakom förvaltningens förslag om att upphandla arbetskor för anställda inom äldreomsorgen. På så vis kan vi säkerställa att de skor som köps in är anpassade för ändamålet samtidigt som vi inte ökar på den administrativa bördan för våra chefer med än mer kvittohantering. Utöver detta behöver anställda inte själva ligga ute med pengar tills nästa löneutbetalning, något som för många kan vara ekonomiskt svårt och resultera i att man låter bli att köpa arbetskor överhuvudtaget.

§ 11**Skrivelse om uppföljning av föreningsstöd**

ALD 2024/329

Beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på skrivelsen.

Särskilt uttalande

Nike Örbrink (KD), Hugo Laigar (M) och Anette Hellström (M) lämnar ett gemensamt särskilt uttalande.

Förslag till beslut

Ordförande Robert Mjörnberg (V) föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordförande Robert Mjörnberg (V) konstaterar att det finns ett förslag till beslut och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

I skrivelsen beskrivs att äldrenämnden årligen tilldelar äldreförvaltningen 200 000 kronor för att följa upp de föreningar som mottar föreningsbidrag. Skribenterna efterfrågar svar på hur äldreförvaltningens uppföljningar går till samt en redovisning av resultatet för att få en uppfattning av i vilken grad föreningar som mottar bidrag lever upp till kraven Stockholms stad ställer.

Skribenterna framför i skrivelsen att föreningsbidrag som utgår ifrån skattemedel endast ska tilldelas seriösa aktörer för att säkerställa bidragsgivandets fortsatta legitimitet. I skrivelsen lyfts även vikten av att följa upp föreningar som erhåller föreningsbidrag samt att bidraget stoppas och i vissa lägen återkrävs när enskilda aktörer inte följer gällande riktlinjer.

Förvaltningen inhämtar information från föreningen, Skatteverket och Kronofogden i samband med ansökan och har rutiner och mallar för uppföljning. Uppföljningar genomförs på två sätt. Dels genom en årlig uppföljning av fördelat bidrag och dels genom att ett urval föreningar följs upp med verksamhetsbesök av två tjänstemän för att tillse att bidraget används på rätt sätt. Vilka föreningar som följs upp beror bland annat på händelser under året, tidigare uppföljningar eller på förekommen anledning. Det är viktigt är att föreningarna följs upp på ett likartat sätt.

Handlingar i ärendet

- ALD 2024/329-2 (Godkänd - R 2) Tjänsteutlåtande - Skrivelse om uppföljning av föreningsstöd
- ALD 2024/329-2.1 Bilaga 1. Skrivelse (KD, M, L, C) om uppföljning av föreningsstöd

Äldrenämnden 25 mars 2025

Ärende 11

Dnr: ALD 2024/329

Skrivelse om uppföljning av föreningsstöd

Nike Örbrink (KD)
Hugo Laigar m.fl. (M)

Särskilt uttalande

Våra partier vill tacka förvaltningen för svar på vår skrivelse. Vi vill även framhålla vikten av att även framgent hålla i och hålla ut i arbetet mot felaktiga utbetalningar av skattemedel samt lämna utförliga redovisningarna och uppföljningar till nämnden. Detta för att säkerställa bidragsgivandets fortsatta legitimitet. Under förra mandatperioden redovisades uppföljningen mer detaljerat och vi undrar varför detta ändrats nu. Det är skattemedel som ska hanteras korrekt och nämnden bör få insyn i de ärenden som inte sköts enligt regelverket.

§ 12**Skrivelse angående kosten inom äldreomsorgen**

ALD 2024/444

Beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på skrivelsen angående kosten inom äldreomsorgen.

Förslag till beslut

Ordförande Robert Mjörnberg (V) föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordförande Robert Mjörnberg (V) konstaterar att det finns ett förslag till beslut och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat en skrivelse angående kosten inom äldreomsorgen av Hugo Laigar med flera (M). I skrivelsen framförs nedan frågor om kosten inom äldreomsorgen. Dessa frågor är:

1. Har, eller kommer, kosten inom äldreomsorgen att anpassas av miljö- eller klimatskäl?
2. Serveras speciella måltider, exempelvis jul- och påskbord, vid nationella högtider?
3. Har de boende möjlighet att välja även alkoholhaltig dryck till maten?
4. Har problemet med undernäring inom äldreomsorgen ökat de senaste åren?
5. Vilka åtgärder har vidtagits under nuvarande mandatperiod för att höja kvalitén på maten inom äldreomsorgen?

Förvaltningen lyfter fram i svaren på frågorna att alla stadens verksamheter behöver arbeta utifrån stadens styrdokument för att bidra till hållbar och klimatsmarta måltider. I förfrågningsunderlaget och uppdragsbeskrivningen för vård- och omsorgsboende anges krav om att maten ska vara variationsrik och lyfta högtidsdagar. Verksamheten kan vara behjälplig med inköp av alkoholhaltig dryck om den äldre så önskar. I Kolada redovisas att andelen med BMI under 22 i Stockholms stad har minskat sedan år 2018 jämfört med senast redovisat år 2022, men visar även att Stockholm ligger över rikssnittet gällande personer med risk för undernäring. Det kvalitetshöjande arbetet pågår kontinuerligt inom

äldreomsorgen bland annat genom att verksamheterna gör måltidsobservationer och nattfastemätningar.

Handlingar i ärendet

- ALD 2024/444-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande - Skrivelse angående kosten inom äldreomsorgen
- ALD 2024/444-2.1 Bilaga 1. Skrivelse (M) - Angående kosten inom äldreomsorgen

§ 14**Svar på remiss av motion om flyttlots för äldre som vill byta bostad**

ALD 2025/58

Beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen att utreda möjligheten att införa flyttlots för äldre.

Förslag till beslut

Ordförande Robert Mjörnberg (V) föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Thomas Wihlman (C) föreslår att nämnden beslutar enligt förslaget från Centerpartiet.

Beslutsgång

Ordförande Robert Mjörnberg (V) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Sammanfattning av ärendet

I en motion från kommunstyrelsen föreslår Kristin Jacobsson (C) och Jonas Naddebo (C) att kommunfullmäktige ska besluta om att utreda möjligheten att införa en funktion som flyttlots för äldre. En sådan funktion skulle kunna bistå äldre som funderar på eller planerar att flytta till en mer tillgänglig boendeform.

Motionärerna anför att förutom att en sådan funktion skulle gynna den enskilde, skulle funktionen även kunna få positiva effekter på bostadsmarknaden i allmänhet och tillgången till vård- och omsorgsboende i synnerhet.

Förvaltningen ställer sig positiv till motionärernas förslag att närmare utreda möjligheterna att införa flyttlots. Målgruppen kan dock omfatta fler än äldre personer, en sådan funktion blir därför inte enbart en fråga enbart för äldreomsorgen. En fungerande flyttkedja har betydelse för bostadsförsörjningen i stort och en utredning bör därför ha ett vidare perspektiv än enbart de äldres. Det bör också vägas om och i så fall på vilket sätt uppgiften bör avgränsas kopplat till det kommunala uppdraget. En eventuell utredning bör därför göras med bred ansats med utgångspunkt och med beaktande av den forskning som pågår.

Handlingar i ärendet

- ALD 2025/58-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande - Remiss av motion om flyttlots för äldre som vill byta bostad

- ALD 2025/58-2.1 Bilaga 1. Remiss av motion om flyttlots för äldre som vill byta bostad
- ALD 2025/58-2.2 Bilaga 2. Motion om flyttlots för äldre som vill byta bostad

2025-03-25

**Motion om flyttlots för äldre
som vill byta bostad**

Ärende 14

Thomas Wihlman (C)

Förslag till beslut

1. Att tillstyrka motionen i sin helhet
2. Att därutöver anföra följande

Vi vill börja med att tacka för äldreförvaltningens synpunkter och förslag. Det är förstås glädjande att förvaltningen ställer sig mestadels positiv till att närmare utreda möjligheten att införa flyttlots. I vissa stadsdelar, t.ex. Hässelby/Vällingby, finns funktionen delvis redan inkluderad som en arbetsuppgift för stadsdelens äldrelots. Det är dock tydligt att det råder ojämlikhet över stadsdelarna och för oss i Centerpartiet är det viktigt att det säkerställs att stödet som erbjuds är likvärdigt över staden, oavsett var du bor. Hur vida det skulle vara lyckosamt att organisera flyttlotsfunktionen under en annan redan befintlig funktion skulle den utredning som vi föreslår i motionen kunna visa på.

Syftet med flyttlotsfunktionen skulle självklart vara att underlätta för äldre som av egen vilja vil flytta till en mer anpassad bostad. Att bo i en tillgänglighetsanpassad bostad kan bidra till ökad självständighet och frihet. Det stärker också möjligheten att kunna bo kvar hemma längre, för den som önskar det. Det främsta skälet till att äldre beviljas vård- och omsorgsboende i Stockholms stad är på grund av att de bor i en otillgänglig bostad. Samtidigt vet vi att antalet äldre förväntas att öka kraftigt på sikt och att tillgången till anpassade bostäder då kommer att bli ansträngd. Om vi ska skapa en rörlighet på bostadsmarknaden så måste det därför också säkerställas att det finns tillgängliga, attraktiva boendeformer med rimlig hyra för äldre att flytta till.

§ 15
Anmälan av månadsrapport för februari 2025

ALD 2025/20

Beslut

Äldrenämnden lägger anmälan av månadsrapporten för perioden januari till och med februari 2025 till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2025/20-1 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande - Anmälan av månadsrapport med månadsprognos februari 2025

§ 16**Anmälan av protokoll från Förvaltningsgruppen (FG) den
19 mars 2025**

ALD 2025/29

Beslut

Äldrenämnden lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2025/29-7 Protokoll förvaltningsgruppen den 19 mars 2025

§ 17
**Anmälan av protokoll från kommunstyrelsens
pensionärsråd (KPR) den 18 mars 2025**

ALD 2025/38

Beslut

Äldrenämnden lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2025/38-6 Kommunstyrelsens pensionärsråd protokoll nr 3 2025-03-18

§ 18

Anmälan av protokoll från det för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden gemensamma rådet för funktionshindersfrågor den 13 mars 2025

ALD 2025/32

Beslut

Äldrenämnden lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2025/32-5 Protokoll från funktionshinderrådet 250313
- ALD 2025/32-5.1 Bilaga 1 - LSSSoL-hälsan
- ALD 2025/32-5.2 Bilaga 2 - God och nära vård och omsorg
- ALD 2025/32-5.3 Bilaga 3 - Planering av sammanträden för våren 2025

§ 19**Anmälan av beslut fattade på delegation februari 2025**

ALD 2025/26

Beslut

Äldrenämnden lägger ärendet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- ALD 2025/26-5 Anmälninglista delegationsbeslut 2025-03-12 (till ÄN 2025-03-25)

**§ 20
Övriga frågor**

Inga övriga frågor anmäls.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Erik Robert,Mjörnberg	2025-03-27
Karin Rebecka Nike Benedikta,Örbrink	2025-03-27